ЕВРОПЕЙСКА
КОМИСИЯ

Брюксел, 14.9.2016 г.
COM(2016) 594 final

2016/0284 (COD)

Предложение за

РЕГЛАМЕНТ НА ЕВРОПЕЙСКИЯ ПАРЛАМЕНТ И НА СЪВЕТА

за установяване на правила във връзка с упражняването на авторското право и сродните му права, приложими за определени онлайн предавания на излъчващите организации и за препредаването на телевизионни и радиопрограми

(текст от значение за ЕИП)

{SWD(2016) 301 final}
{SWD(2016) 302 final}

ОБЯСНИТЕЛЕН МЕМОРАНДУМ

1. КОНТЕКСТ НА ПРЕДЛОЖЕНИЕТО

• Основания и цели на предложението

Цифровите технологии улесняват разпространението и използването на произведения и друго защитено съдържание, като 49 % от европейските интернет потребители имат достъп до музика, аудио-визуално съдържание и игри онлайн[1]. Излъчващите организации и доставчиците на услуги за препредаване все повече инвестират в разработването на цифрови и онлайн услуги за разпространение на радио- и телевизионни програми. Онлайн предложенията на излъчващите организации включват по-специално т.нар. симулкастинг услуги (телевизионни или радиоканали, които се излъчват онлайн наред с тяхното традиционно спътниково, кабелно или наземно радиоразпръскване), „догонващи“ телевизионни услуги (за излъчване на запис на телевизионни предавания)[2] и подкаст услуги (за автоматично получаване на желани аудио- или видео файлове). На фона на все по-голямото разнообразие от онлайн услуги програмите на излъчващите организации в редица случаи продължават да са недостъпни онлайн за европейските граждани, живеещи в други държави членки. Факт е и че изборът от телевизионни и радиоканали от други държави членки, предлагани от услугите за препредаване, не е един и същ в различните точки на ЕС.

Излъчващите организации ежедневно излъчват голям брой новинарски, културни, политически, документални или забавни програми, за които им е била предоставена лицензия от други такива организации или които самите те продуцират. Тези програми включват разнообразно съдържание, обект на закрила, като например аудио-визуални, музикални, литературни или графични произведения. Това предполага сложен процес на уреждане на съответните права с многобройни носители на такива права. Често се налага правата да се уреждат в кратък срок, особено при подготвянето например на новинарски или посветени на злободневни теми програми. За да могат да предлагат своите услуги зад граница, излъчващите организации трябва да притежават необходимите права за съответните територии, а това усложнява уреждането на въпросните права. Що се отнася до спътниковото излъчване, уреждането на правата бе улеснено от прилагането на принципа на държавата на произход, залегнал в Директивата за спътниковото излъчване и кабелното препредаване (Директива 93/83/ЕИО), който позволява на излъчващите организации да уреждат правата само в една държава членка. Тази директива не се прилага, когато излъчваща организация урежда правата във връзка със собствените си онлайн услуги.

Операторите на услуги за препредаване, които обединяват в пакетни услуги голям брой телевизионни и радиоканали, също се натъкват на трудности във връзка с придобиването на всички права, необходими за препредаване на телевизионни и радиопрограми, от излъчващите организации. Директивата за спътниковото излъчване и кабелното препредаване предвижда въвеждането на система на задължително колективно управление при кабелното препредаване на телевизионни и радиопрограми с произход от други държави членки. Тази улесняваща уреждането на правата за

---

[1] Източник: Евростат, „Статистическо изследване на Общността за използването на ИКТ в домакинствата и от частни лица“, 2014 г.

[2] В основата на концепцията за „догонваща“ телевизия, която позволява на потребителите да гледат телевизионни програми в избрано от тях време, като правило стои уреждането на правата във връзка с достъпа до програмите за ограничен период от време, обикновено от 7 до 30 дни след предаването.

препредаване система не се разпростира върху услугите за препредаване, предоставяни по различен от кабелния път в затворени електронни съобщителни мрежи, каквато е IPTV (телевизия или радио по затворени мрежи, базирани на интернет протокол). Поради това уреждането на необходимите права представлява сериозно бреме за операторите на такива услуги за препредаване, за да бъдат те в състояние да предоставят своите услуги, по-специално когато препредават телевизионни и радиопредавания от други държави членки.

Настоящото предложение има за цел посредством адаптиране на правната рамка на Съюза да се насърчи трансграничното предоставяне на онлайн услуги, които са спомагателни спрямо излъчваните програми, и да се улесни цифровото препредаване в затворени мрежи на телевизионни и радиопрограми с произход от други държави членки. Като способства за преодоляване на трудностите, свързани с уреждането на правата, то създава условия, които позволяват на излъчващите организации и на операторите на услуги за препредаване да предоставят по-широк достъп до телевизионни и радиопрограми в целия ЕС. Така настоящото предложение ще спомогне за това потребителите да имат достъп до повече телевизионни и радиопрограми с произход от други държави членки както по отношение на спомагателните онлайн услуги на излъчващите организации, така и по отношение на услугите за препредаване. С предложението се въвежда общ за Съюза подход, като едновременно с това се запазва на високо равнище закрилата на носителите на права. По този начин предложението допринася за функционирането на вътрешния пазар като пространство без вътрешни граници.

- **Съгласуваност с действащите разпоредби в тази област на политиката**

В стратегията за цифров единен пазар[3] залегнаха поредица от инициативи, които имат за цел създаването на вътрешен пазар за цифрово съдържание и услуги. Като първа стъпка в тази посока през декември 2015 г. Комисията излезе с предложение за Регламент на Европейския парламент и на Съвета за осигуряване на трансграничната преносимост на услугите за онлайн съдържание в рамките на вътрешния пазар[4].

С настоящото предложение се цели да се постигне една от основните цели, набелязани в стратегията за цифровия единен пазар, а именно да се даде възможност на потребителите в целия ЕС да имат по-широк онлайн достъп до телевизионни и радиопрограми. Поради това че с него се насърчава трансграничното предоставяне на онлайн услуги, които са спомагателни спрямо излъчваните програми, и се улеснява цифровото препредаване на телевизионни и радиопрограми с произход от други държави членки, то представлява важна стъпка, с която се преодолява конкретно препятствие пред трансграничния достъп до излъчваното съдържание, а това е в интерес на потребителите.

Настоящото предложение е съвместимо с правните инструменти в областта на авторското право, и в частност с Директива 93/83/ЕИО, Директива 2001/29/ЕО, Директива 2006/115/ЕО и Директива 2014/26/ЕС. Тези директиви, също както и настоящото предложение, допринасят за функционирането на вътрешния пазар, гарантират високо равнище на закрила на носителите на права и улесняват уреждането на правата.

---

[3] COM(2015) 192 final.

[4] COM(2015) 627 final.

Настоящото предложение същевременно допринася за разширяване на трансграничното измерение на аудио-визуалните медийни услуги и с това допълва Директива 2010/13/ЕС[5].

- **Съгласуваност с другите политики на Съюза**

Съгласно член 167 от Договора за функционирането на Европейския съюз (ДФЕС) Съюзът взема предвид културните аспекти при своята дейност по силата на разпоредбите на Договорите. Посредством улесняването на достъпа до телевизионни и радиопрограми, с настоящото предложение евентуално ще се подобри достъпът до културно съдържание, новини и информация.

Настоящото предложение допринася за извеждане на преден план на интересите на потребителите посредством осигуряване на достъп до повече телевизионни и радиопрограми от други държави членки; поради това то е в съответствие с политиките на ЕС в областта на защитата на потребителите и с член 169 от ДФЕС.

2. ПРАВНО ОСНОВАНИЕ, СУБСИДИАРНОСТ И ПРОПОРЦИОНАЛНОСТ

- **Правно основание**

Настоящото предложение за регламент се основава на член 114 от ДФЕС. Съгласно този член ЕС има правомощието да приема мерки, които имат за цел създаването и функционирането на вътрешния пазар, а това включва свободата на предоставяне и получаване на услуги.

ЕС е хармонизирал в Директива 2001/29 правата, имащи отношение към онлайн разпространението на произведения и други закриляни обекти, както и към препредаването на телевизионни и радиопрограми (по-специално правото на възпроизвеждане, правото на публично съобщаване и правото на предоставяне на разположение).

Настоящото предложение за регламент има за цел да се улесни уреждането на права във връзка с предоставяни от излъчващите организации спомагателни онлайн услуги, посредством въвеждането на принципа на държава на произход, според който свързани с авторското право постъпки се правят единствено в държавата членка, в която е установена излъчващата организация. То улеснява също така уреждането на правата във връзка с услуги за препредаване, предоставяни в затворени мрежи (различни от кабелните), посредством въвеждането на правила за задължително колективно управление. Целта на предложението е, наред с другото, да се вземе предвид технологичното развитие, което налага адаптиране на хармонизираната преди това правна рамка.

Предложеният инструмент е регламент поради необходимостта да се гарантира, че правилата постигат целта на единна основа и са пряко приложими.

- **Субсидиарност (при неизключителна компетентност)**

Засегнатата в настоящото предложение проблематика, по-конкретно във връзка с по-широкия достъп на гражданите в целия Съюз до телевизионни и радиопрограми, по същество има трансграничен характер. Въвеждането на правило, според което принципът на държавата на произход да се прилага при трансграничното предаване на телевизионни и радиопрограми, е единствено възможно с инструмент на Съюза. Що се отнася до упражняването на правата за препредаване, само с инструмент на Съюза

[5] ОВ L 95, 15.4.2010 г., стр. 1.

може да се преодолее съществуващата разпокъсаност на пазара от гледна точка на това как се управляват правата при услугите за цифрово препредаване, и по този начин да се гарантира правната сигурност за операторите, предоставящи тези услуги. Независимо от това, държавите членки следва да предвидят специални разпоредби относно прилагането на задължителното колективно управление по отношение на услугите за препредаване в затворени мрежи.

- **Пропорционалност**

С предложението се въвеждат механизми, които позволяват да се улесни уреждането на авторското право и сродните му права във връзка с някои видове онлайн предаване и препредаване на телевизионни и радиопрограми в затворени мрежи. То визира и обхваща само специфични сегменти на пазара (спомагателните онлайн услуги, предоставяни от излъчващите организации, и определени услуги за препредаване, предоставяни чрез IPTV и други „затворени“ електронни съобщителни мрежи), докато други услуги (например несвързаните с излъчване услуги по заявка) остават извън приложното му поле. Освен това по смисъла на предложението излъчващите организации не се задължават да предоставят своите спомагателни онлайн услуги отвъд националните граници, нито операторите на услуги за препредаване се задължават да предлагат програми от други държави членки. Предложението също така не препятства упражняването на договорната свобода на страните да ограничат ползването на правата, които са засегнати от принципа на държавата на произход, доколкото това се прави в съответствие с правото на Съюза.

Що се отнася до принципа на държавата на произход, приложим при уреждането на правата, свързани със спомагателните онлайн услуги на излъчващите организации, той обвързва свързаните с авторското право действия с определено местоположение единствено за целите на упражняването на тези права (например във връзка с получаването на лицензия). Поради това този принцип не засяга обвързването на свързаните с авторското право действия с определено местоположение, когато въпросните права не са били уредени (т.е. в случай на предаване без разрешение).

Що се отнася до правата за препредаване, предложението засяга само упражняването на правата за препредаване, като същевременно оставя непокътнати тези права. Нещо повече, предложението обхваща препредаването дотолкова, доколкото то се отнася за телевизионни и радиопрограми с произход от други държави членки.

- **Избор на инструмент**

Регламентът като правен инструмент е пряко приложим в държавите членки и поради това гарантира прилагането на единна основа на правилата в целия Съюз и едновременното им влизане в сила. Това ще позволи да се гарантира пълна правна сигурност за доставчиците на услуги, упражняващи своята дейност в различни територии. Пряката приложимост на разпоредбите на настоящото предложение ще позволи да се предотврати правната разпокъсаност и да се осигури хармонизиран набор от правила за улесняване на трансграничното предоставяне на телевизионни и радиопрограми онлайн и на услугите за препредаване.

3. РЕЗУЛТАТИ ОТ ПОСЛЕДВАЩИТЕ ОЦЕНКИ, КОНСУЛТАЦИИ СЪС ЗАИНТЕРЕСОВАНИТЕ СТРАНИ И ОЦЕНКИ НА ВЪЗДЕЙСТВИЕТО

- **Последващи оценки/проверки за пригодност на действащото законодателство**

Комисията извърши оценка на Директива 93/83/ЕИО[6], и по-конкретно на ефективността и относимостта на принципа на държавата на произход — във връзка с неговата приложимост при спътниковото предаване — и на правилата за задължително колективно управление при кабелното препредаване. Оценката показа, че тези механизми са улеснили уреждането на авторски и сродни на тях права за трансгранично спътниково излъчване и за едновременно препредаване по кабел на излъчени предавания с произход от други държави членки. В нея обаче се посочва, че поради факта, че нейните разпоредби визират конкретни технологии, Директива 93/83/ЕИО не е приложима за появилите се през последните години нови цифрови технологии, използвани за предаване и препредаване на телевизионни и радиопрограми.

- **Консултации със заинтересованите страни**

В периода 24 август — 16 ноември 2015 г. бе проведена обществена консултация във връзка с прегледа на Директива 93/83/ЕИО[7]. Участниците в нея бяха приканени да споделят своето мнение за това как работят правилата, свързани с уреждането на правата от операторите на спътниково излъчване и кабелните оператори, и да преценят доколко е целесъобразно приложението на тези правила да се разпростре и върху онлайн предаванията и препредаването по различен от кабелния път. Освен това в периода 2015—2016 г. Комисията проведе обширно обсъждане със заинтересованите страни (обществени и комерсиални излъчващи организации, телекомуникационни оператори, носители на права и организации за колективно управление) на въпроси, свързани с онлайн предаването и препредаването на телевизионни и радиопрограми.

В общия случай потребителите подкрепят идеята за това приложението на принципа на държавата на произход да се разпростре върху всички онлайн услуги, макар някои от тях да считат, че този механизъм може да не е достатъчен за осигуряването на трансграничен достъп. Всички обществени излъчващи организации, както и комерсиалните радиостанции, се застъпват за прилагането на принципа на държавата на произход при свързаните с излъчването на телевизионни и радиопрограми онлайн услуги. От друга страна, комерсиалните излъчващи организации, носителите на права и организациите за колективно управление изразиха сериозни резерви по въпроса за разширяването на прилагането на принципа на държавата на произход. Те считат, че подобно разширяване ще ограничи способността им да предоставят лицензии на териториална основа.

Потребителите, кабелните и телекомуникационните оператори, обществените излъчващи организации и голяма част от организациите за колективно управление подкрепят евентуалното разпростиране на задължителното колективно управление върху едновременното препредаване на телевизионни и радиопрограми върху

---

6 Вж. последващата оценка (REFIT) на Директивата за спътниковото излъчване и кабелното препредаване (93/83/ЕИО).

7 Вж. Обобщения доклад относно отговорите на обществената консултация във връзка с прегледа на Директивата за спътниковото излъчване и кабелното препредаване на следния интернет адрес https://ec.europa.eu/digital-single-market/en/news/full-report-public-consultation-review-eu-satellite-and-cable-directive

платформи, различни от кабелните. Много организации за колективно управление и обществени излъчващи организации, както и някои кабелни и телекомуникационни оператори, настояват за това разширяването да бъде ограничено до „затворените среди“, които функционират по начин, сравним с кабелните мрежи. Повечето носители на права са против евентуалното разширяване на режима на задължително колективно управление поради потенциалното отрицателно въздействие върху пазарите. Комерсиалните излъчващи организации също са склонни да се противопоставят на това.

Мерките, предвидени в настоящото предложение, са съобразени с отделни опасения, изразени от заинтересованите страни, по-специално по отношение на разширяването на приложното поле на принципа на държавата на произход (например услугите за „видео по заявка“ на излъчващите организации остават извън него, а намесата е свързана единствено с уреждането на правата, които са необходими за спомагателните онлайн услуги) и на механизма за задължително колективно управление на правата (което е ограничено до затворените мрежи).

- **Събиране и използване на експертни становища**

Проведени бяха правни[8] и икономически[9] проучвания във връзка с прилагането на правилата на ЕС за авторското право в цифрова среда (по-специално по отношение на онлайн предаването и препредаването в цифрови мрежи). Освен това в периода 2015—2016 г. бе проведено проучване в помощ на оценката на Директивата за спътниковото излъчване и кабелното препредаване и на преценката във връзка с евентуалното разширяване на приложното поле на тази директива[10].

- **Оценка на въздействието**

Във връзка с настоящото предложение беше направена оценка на въздействието[11]. На 22 юли 2016 г. Комитетът за регулаторен контрол излезе с положително становище, с уговорката, че оценката на въздействието ще бъде допълнително подобрена[12]. В окончателния вариант на оценката на въздействието са взети предвид бележките, съдържащи се в това становище.

В рамките на оценката на въздействието бяха разгледани две групи варианти на политика, целящи да се улесни уреждането на правата i) за онлайн предаване на телевизионни и радиопрограми и ii) за цифрово препредаване на телевизионни и радиопрограми.

---

8 Проучване във връзка с прилагането на Директива 2001/29/ЕО относно авторското право и сродните му права в информационното общество (вж. по-конкретно частта относно „препредаването на защитено с авторско право съдържание в цифрови мрежи“): http://ec.europa.eu/internal_market/copyright/studies/index_en.htm;
Проучване във връзка с правото на предоставяне на разположение и връзката му с правото на възпроизвеждане в контекста на трансграничното цифрово предаване: http://ec.europa.eu/internal_market/copyright/docs/studies/141219-study_en.pdf

9 Икономически анализ на териториалния характер на правото на предоставяне на разположение в ЕС: http://ec.europa.eu/internal_market/copyright/docs/studies/1403_study1_en.pdf

10 Проучване и събиране на данни в помощ на оценката на Директива 93/83/ЕИО относно спътниковото излъчване и кабелното препредаване и на преценката във връзка с евентуалното разширяване на приложното ѝ поле, 2016 г. [да се добави съответна препратка, когато бъде публикувано].

11 Да се добави връзка към оценката на въздействието и нейното обобщение.

12 Да се добави връзка към становището на Комитета за регулаторен контрол.

По отношение на онлайн предаването на телевизионни и радиопрограми бяха разгледани три варианта на политика в допълнение към базовия вариант. Обсъденият незаконодателен вариант (вариант 1), предвиждащ да бъдат насърчавани доброволните споразумения с цел да се улесни уреждането на правата във връзка с определени онлайн услуги, предоставяни от излъчващите организации, не срещна одобрение поради съществуваща несигурност, що се отнася до резултатите от него, които ще зависят от готовността на заинтересованите страни да предоставят лицензионни права, и поради това, че няма как да осигури единен лицензионен режим. Прилагането на принципа на държавата на произход по отношение на онлайн предаването бе анализирано в рамките на описаните по-долу два законодателни варианта: вариант 2 предвижда приложното поле да бъде ограничено до предоставяните от излъчващи организации онлайн услуги, които са спомагателни спрямо първоначалното излъчване (по-специално симулкастинг и „догонващи“ услуги); вариант 3 предвижда прилагането да се разпростре и върху онлайн предаванията, които не са свързани с конкретно излъчване (услуги за излъчване в интернет). Вариант 2 би позволил значително да се съкратят свързаните със съответните сделки разходи, на които са изложени излъчващите организации, желаещи да предоставят на разположение излъчваните от тях предавания онлайн и отвъд националните граници. Вариант 3 по принцип би позволил от това предимство да се възползват и организациите, излъчващи в интернет; като се има предвид обаче, че пазарът за излъчване в интернет все още е в процес на развитие и че онлайн операторите могат с лекота да преместят своето място на стопанска дейност другаде в ЕС, това на свой ред би породило правна несигурност за носителите на права и може да доведе до понижаване на нивото на закрила. Поради гореизложените съображения вариант 3 бе отхвърлен и бе счетено за по-целесъобразно прилагането на принципа на държавата на произход да се разпростре само върху някои строго определени онлайн услуги на излъчващи организации (вариант 2). Посредством намаляване на разходите по сделките, свързани с трансгранично предаване, този вариант ще разкрие нови възможности пред излъчващите организации във връзка с предлагането на техните онлайн услуги отвъд националните граници, в частност що се отнася до съдържание, за което не важи правилото за териториалната изключителност. Този вариант не прегражда възможността за носителите на права и излъчващите организации да продължат да предоставят лицензионни права на териториална основа, при условие че се спазват изискванията на ЕС и националното законодателство.

Що се отнася до цифровото препредаване на телевизионни и радиопрограми, бяха разгледани два варианта на политика в допълнение към базовия вариант. Вариант 1 предвижда приложното поле на задължителното колективно управление на права да бъде ограничено до услугите за препредаване чрез IPTV и други услуги за препредаване по „затворени“ електронни съобщителни мрежи, докато вариант 2 предвижда то да обхване и предоставяните директно без участие на интернет доставчика услуги за препредаване (over-the-top), стига те да се предоставят на определен брой ползватели. При все че вариант 2 би позволил по-широка гама от услуги за препредаване да се възползват от намалението на разходите по сделките за уреждане на права, той същевременно ще изложи на риск изпълнението на стратегиите на носителите на права по отношение на изключителните онлайн права и разпространението, което от своя страна ще доведе до намаляване на лицензионните приходи. Вариант 1 не крие такъв риск, тъй като повечето услуги за препредаване, предоставяни през „затворени“ електронни съобщителни мрежи, разчитат на изградените инфраструктури, намиращи се на дадена територия. Вариант 1 бе избран като предпочитан вариант. Очаква се той да разшири избора на потребителите по

отношение на услуги за препредаване на телевизионни и радиопредавания от други държави членки.

Очаква се предложението да даде положителни резултати от гледна точка на извлечената печалба на фона на вложените разходи. Свързаните с уреждането на права разходи по сделките следва да намалеят, което ще доведе до по-богат избор за потребителите, без неблагоприятни последици за носителите на права. Освен това предложението би могло да разкрие нови възможности за предоставяне на лицензии пред носителите на права и да донесе допълнителни приходи във връзка с това.

- **Пригодност и опростяване на законодателството**

Предложението ще намали разходите по сделки, на които са изложени организациите, излъчващи телевизионни и радиопрограми, а също и доставчиците на услуги за препредаване, и поради това ще има положителен ефект върху МСП, развиващи дейност в тази област. Очаква се също така то да бъде от полза за носителите на права, по-специално за носителите на индивидуални права, микропредприятията и МСП, които не разполагат с необходимия капацитет, за да договарят отделни лицензионни споразумения с голям брой доставчици на услуги в различни територии. Поради това не бе счетено за необходимо да се предвидят разпоредби за освобождаване от задължение за микропредприятията или смекчаващи мерки в полза на МСП.

Новите технологични разработки бяха внимателно проучени и бяха взети предвид в настоящото предложение, което конкретно засяга онлайн предаванията и цифровото препредаване на телевизионни и радиопрограми. Някои видове услуги за онлайн предаване и за препредаване са изключени от приложното поле на настоящото предложение, главно поради съществуващата несигурност, свързана с текущите пазарни тенденции и чисто новия характер на определени услуги.

- **Основни права**

Посредством въвеждането на режими за лицензиране, приложими за определени видове трансгранично онлайн предаване и препредаване в затворени мрежи, предложението ще има ограничено въздействие върху авторското право като право на собственост и върху свободата на стопанската инициатива, гарантирани по силата на членове 17 и 16 от Хартата на основните права на Европейския съюз. В същото време предложението ще има благотворно въздействие върху свободата на изразяване на мнение и свободата на информация, гарантирани по силата на член 11 от Хартата, тъй като то ще увеличи трансграничното предлагане и приемане на телевизионни и радиопрограми с произход от други държави членки.

4. ОТРАЖЕНИЕ ВЪРХУ БЮДЖЕТА

Предложението няма отражение върху бюджета на Европейския съюз.

5. ДРУГИ ЕЛЕМЕНТИ

- **Планове за изпълнение и механизъм за мониторинг, оценка и докладване**

Към събиране на данни следва да се пристъпи за първи път при влизането в сила на регламента, за да се установи изходното положение за целите на бъдещите оценки. Осъществяваният впоследствие мониторинг ще се съсредоточи върху постигнатия напредък във връзка с трансграничното предлагане на телевизионни и радиопрограми, като данни ще се събират веднъж на всеки две до три години.

В съответствие с член 6 от предложението Комисията ще извърши преглед на настоящия регламент и ще представи основните констатации от него в доклад до Европейския парламент, Съвета и Европейския икономически и социален комитет. Този доклад ще включва оценка на въздействието на настоящия регламент върху трансграничната достъпност на спомагателните онлайн услуги. Прегледът ще бъде извършен в съответствие с насоките на Комисията за по-добро регулиране.

- **Подробно разяснение на отделните разпоредби на предложението**

В член 1 се определят услугите, обхванати от мерките (а именно „спомагателните онлайн услуги“ и услугите за „препредаване“). Тези определения ще се прилагат на единна основа в Съюза.

В член 2 се определя, че действията, свързани с авторското право, които са от значение за предоставянето на спомагателна онлайн услуга, се осъществяват само в държавата членка, в която е установена излъчващата организация. За понятието „основно място на стопанска дейност“ на излъчваща организация се счита, че трябва да съответства на правото на Съюза.

Членове 3 и 4 уреждат упражняването на правото на препредаване, влизащо в обхвата на предложението. С тях се установяват правила, подобни на предвидените в членове 9 и 10 от Директива 93/83/ЕО относно кабелното препредаване. Член 3 оставя известна свобода на преценка на държавите членки, както в случая с кабелното препредаване по силата на Директива 93/83/ЕО. Членове 3 и 4 съдържат разпоредби относно задължителното колективно управление на авторското право и сродните му права, имащи отношение към препредаването, относно правните презумпции във връзка с представителството от организациите за колективно управление и относно упражняването на правото на кабелно препредаване от излъчващи организации.

Член 5 съдържа преходни разпоредби.

В член 6 се предвижда, че Комисията извършва преглед на регламента и представя доклад с основните си констатации от него. С него се установява задължение за държавите членки да предоставят на Комисията информацията, необходима за изготвянето на посочения доклад.

В член 7 се определят заключителните разпоредби, а именно датата на влизане в сила на регламента и датата, от която той ще се прилага.

2016/0284 (COD)

Предложение за

РЕГЛАМЕНТ НА ЕВРОПЕЙСКИЯ ПАРЛАМЕНТ И НА СЪВЕТА

за установяване на правила във връзка с упражняването на авторското право и сродните му права, приложими за определени онлайн предавания на излъчващите организации и за препредаването на телевизионни и радиопрограми

(текст от значение за ЕИП)

ЕВРОПЕЙСКИЯТ ПАРЛАМЕНТ И СЪВЕТЪТ НА ЕВРОПЕЙСКИЯ СЪЮЗ,

като взеха предвид Договора за функционирането на Европейския съюз, и по-специално член 114 от него,

като взеха предвид предложението на Европейската комисия,

след предаване на проекта на законодателния акт на националните парламенти,

като взеха предвид становището на Европейския икономически и социален комитет[13],

като взеха предвид становището на Комитета на регионите[14],

в съответствие с обикновената законодателна процедура,

като имат предвид, че:

(1) С цел да се допринесе за функционирането на вътрешния пазар е необходимо да се предвиди по-широкото разпространение на телевизионни и радиопрограми с произход от други държави членки в интерес на ползвателите в целия Съюз посредством улесняване на лицензирането на авторското право и сродните му права върху произведения и други закриляни обекти, включени в излъчването на такива програми. Телевизионните и радиопрограми действително са важен инструмент за насърчаване на културното и езиковото многообразие, социалното сближаване и достъпа до информация.

(2) Развитието на цифровите технологии и интернет преобрази разпространението и достъпа до телевизионни и радиопрограми. Във все по-голяма степен ползвателите очакват да разполагат с достъп до телевизионни и радиопрограми както на живо, така и по заявка, при използване на традиционните канали, като например спътниково или кабелно излъчване, а също и посредством онлайн услуги. Поради това излъчващите организации все по-масово предлагат, в допълнение към собствените си излъчвания на телевизионни и радиопрограми, и онлайн услуги, които са спомагателни спрямо тяхното излъчване, като например т.нар. симулкастинг и „догонващи“ услуги. Предлагащите услуги за препредаване оператори, които обединяват излъчвания на телевизионни и радиопрограми в пакети и ги предоставят на ползвателите едновременно с първоначалното предаване на излъчването, в непроменен и несъкратен вид, използват различни средства за препредаване, като например кабелни,

[13] ОВ С , , стр. .

[14] ОВ С , , стр. .

спътникови, цифрови наземни, затворени мрежи, базирани на интернет протокол, или мобилни мрежи, а също и отворения интернет. От страна на ползвателите, налице е все по-голямо търсене на достъп до излъчвания на телевизионни и радиопрограми не само с произход от тяхната държава членка, но и от други държави — членки на Съюза, включително сред хората, принадлежащи към езикови малцинства в Съюза, както и сред лицата, които живеят в държава членка, различна от тяхната държава членка на произход.

(3) Редица пречки спъват предоставянето на онлайн услуги, които са спомагателни спрямо излъчванията, и предоставянето на услуги за препредаване, като по този начин препятстват свободното движение на телевизионни и радиопрограми в рамките на Съюза. Излъчващите организации предават ежедневно в продължение на много часове новинарски, културни, политически, документални или развлекателни програми. Тези програми включват разнообразно съдържание, като например аудио-визуални, музикални, литературни или графични произведения, които са защитени с авторско право и/или сродни на него права по силата на правото на Съюза. Оттук произтича и комплексният характер на процеса на уреждане на тези права с многобройните носители на права и по отношение на различните категории произведения и други закриляни обекти. Често се налага правата да бъдат уредени в кратък срок, особено при подготвянето например на новинарски или посветени на злободневни теми програми. За да могат да предлагат своите онлайн услуги отвъд националните граници, излъчващите организации трябва да разполагат с необходимите права върху произведения и други закриляни обекти за всички територии, които желаят да покрият, а това допълнително усложнява уреждането на тези права.

(4) Операторите на услуги за препредаване, които обикновено предлагат голям брой програми, използващи множество произведения и други закриляни обекти, включени в препредаваните телевизионни и радиопрограми, разполагат с твърде малко време за сдобиване с необходимите лицензии и затова уреждането на съответните права представлява значително бреме и за тях. За носителите на права съществува също така рискът техните произведения и други закриляни обекти да бъдат използвани без разрешение или заплащане на възнаграждение.

(5) Правата върху произведенията и другите закриляни обекти са хармонизирани, наред с другото, с Директива 2001/29/ЕО на Европейския парламент и на Съвета[15] и Директива 2006/115/ЕО на Европейския парламент и на Съвета[16].

(6) Директива 93/83/ЕИО на Съвета[17] улеснява трансграничното спътниково излъчване и кабелното препредаване на телевизионни и радиопрограми от други държави членки на Съюза. При все това, разпоредбите в тази директива относно предаванията на излъчващите организации визират само спътниковото излъчване и поради това не са приложими за онлайн услугите, които са

---

15 Директива 2001/29/ЕО на Европейския парламент и на Съвета от 22 май 2001 г. относно хармонизирането на някои аспекти на авторското право и сродните му права в информационното общество (ОВ L 167, 22.6.2001 г., стр. 10).

16 Директива 2006/115/ЕО на Европейския парламент и на Съвета от 12 декември 2006 г. за правото на отдаване под наем и в заем, както и за някои права, свързани с авторското право в областта на интелектуалната собственост (ОВ L 376, 27.12.2006 г., стр. 28).

17 Директива 93/83/ЕИО на Съвета от 27 септември 1993 г. относно координирането на някои правила, отнасящи се до авторското право и сродните му права, приложими към спътниковото излъчване и кабелното препредаване (ОВ L 248, 6.10.1993 г., стр. 15).

спомагателни спрямо излъчването, докато разпоредбите относно препредаването на телевизионни и радиопрограми от други държави членки визират само едновременното, непроменено и несъкратено препредаване чрез кабел или свръхвисокочестотна система и действието им не се разпростира върху такова препредаване с помощта на други технологии.

(7) Поради това трансграничното предоставяне на онлайн услуги, които са спомагателни спрямо излъчването и препредаването на телевизионни и радиопрограми с произход от други държави членки, следва да бъде улеснено посредством съответно адаптиране на правната рамка, регламентираща упражняването на авторското право и сродните му права, които са от значение за тези дейности.

(8) Спомагателните онлайн услуги, влизащи в обхвата на настоящия регламент, са онези услуги, предлагани от излъчващите организации, при които е налице отчетлива връзка на подчиненост спрямо първоначалното излъчване. Те включват услугите, осигуряващи линеен достъп до телевизионни и радиопрограми едновременно с тяхното излъчване, и услугите, осигуряващи достъп, в рамките на определен период от време след излъчването им, до телевизионни и радиопрограми, които преди това са били излъчени от излъчващата организация (т.нар. „догонващи“ услуги). Освен това спомагателните онлайн услуги включват услугите, осигуряващи достъп до материал, който обогатява или по някакъв друг начин удължава телевизионните и радиопрограми, излъчвани от излъчващата организация, включително посредством предварителен преглед, удължаване, допълване или последващ преглед на съдържанието на въпросната програма. Предоставянето на достъп до отделни произведения или други закриляни обекти, които са включени в телевизионни или радиопрограми, не следва да се разглежда като спомагателна онлайн услуга. По същия начин, предоставянето на достъп до произведения или други закриляни обекти независимо от тяхното излъчване, например посредством услуги, осигуряващи достъп до отделни музикални или аудио-визуални произведения, музикални албуми или видео материали, остава извън обхвата на определението за спомагателни онлайн услуги.

(9) С цел да се улесни уреждането на правата, свързани с трансграничното предоставяне на спомагателни онлайн услуги, е необходимо да се предвиди въвеждането на принципа на държавата на произход при упражняването на авторски и сродните им права във връзка с осъществяваните действия в процеса на предоставянето на такава услуга, на получаването на достъп до нея или на нейното използването. Този принцип следва да се прилага изключително в отношенията между носителите на права (или субектите, представляващи носители на авторски права, като например организациите за колективно управление) и излъчващите организации и единствено за целите на предоставянето на спомагателна онлайн услуга, достъпа до нея или нейното използване. Принципът на държавата на произход не следва да се прилага за всяко последващо публично съобщаване или възпроизвеждане на съдържание, което е защитено с авторско право или сродни на него права и е включено в спомагателната онлайн услуга.

(10) Тъй като се счита, че предоставянето на спомагателна онлайн услуга, достъпът до нея или нейното използване се осъществява единствено в държавата членка, където се намира основното място на стопанска дейност на излъчващата организация, докато на практика спомагателната онлайн услуга може да бъде

предоставена отвъд националните граници — в други държави членки, е необходимо да се гарантира, че в момента на определяне на размера на дължимото възнаграждение във връзка с тези права страните ще вземат предвид всички аспекти на спомагателната онлайн услуга, като например характеристиките на услугата, съответната аудитория, включително аудиторията в държавата членка, където се намира основното място на стопанска дейност на излъчващата организация, и в другите държави членки, в които е осигурен достъп до въпросната онлайн услуга и същата се използва, както и езиковата версия.

(11) По силата на принципа на свободата на договаряне ще бъде възможно да продължи ограничаването на упражняването на правата, засегнати от принципа на държавата на произход, залегнал в настоящия регламент, особено по отношение на някои технически средства за предаване или определени езикови версии, при условие че тези ограничения са в съответствие с правото на Съюза.

(12) Операторите на услуги за препредаване, предлагани чрез спътникови, цифрови наземни, затворени и базирани на интернет протокол, мобилни и подобни мрежи, предоставят услуги, равностойни на предоставяните от операторите на услуги за кабелно препредаване, когато препредават едновременно, в непроменен и несъкратен вид, с цел приемане от публиката първоначално предаване от друга държава членка на телевизионни или радиопрограми, при положение че това първоначално предаване е извършено по жичен или безжичен път, включително чрез спътник, но не и онлайн, и е предназначено за приемане от публиката. Поради това те следва да бъдат включени в приложното поле на настоящия регламент и да се възползват от механизма, с който е въведено задължителното колективно управление на правата. Услугите за препредаване, предлагани в отворения интернет, следва да бъдат изключени от приложното поле на настоящия регламент, тъй като тези услуги имат различни характеристики. Те не са свързани с конкретна инфраструктура и предоставят ограничени възможности за осигуряване на контролирана среда в сравнение например с кабелните или затворените и базирани на интернет протокол мрежи.

(13) С цел да се осигури правна сигурност за операторите на услуги за препредаване, предлагани чрез спътникови, цифрови наземни, затворени и базирани на интернет протокол, мобилни или подобни мрежи, и да се преодолеят националните различия, що се отнася до разпоредбите на вътрешното право, уреждащи въпросните услуги за препредаване, спрямо тях следва да се прилагат правила, аналогични на тези, които се прилагат по отношение на кабелното препредаване, така както са формулирани в Директива 93/83/ЕИО. Правилата, установени в тази директива, включват задължението правото за предоставяне или отказ на разрешение на оператор на услуга за препредаване да се упражнява чрез организация за колективно управление. С това не се накърняват разпоредбите на Директива 2014/26/ЕС[18], и по-специално нейните разпоредби относно правата на носителите на права по отношение на избора на организация за колективно управление.

[18] Директива 2014/26/ЕС на Европейския парламент и на Съвета от 26 февруари 2014 г. относно колективното управление на авторското право и сродните му права и многотериториалното лицензиране на правата върху музикални произведения за използване онлайн на вътрешния пазар (ОВ L 84, 20.3.2014 г., стр. 72).

(14) Всички права, притежавани от самите излъчващи организации във връзка с техните излъчвания, включително правата върху съдържанието на програмите, следва да бъдат освободени от задължителното колективно управление на правата, приложимо за препредаването. Операторите на услуги за препредаване и излъчващите организации в общия случай поддържат трайни търговски връзки. Поради това идентичността на излъчващите организации е известна на операторите на услуги за препредаване и съответно уреждането на правата с излъчващите организации става сравнително по-просто. В резултат на това, когато придобиват необходимите лицензии от излъчващите организации, операторите на услуги за препредаване не срещат същите затруднения, пред които са изправени при придобиването на лицензии от носителите на права върху произведения и други закриляни обекти, включени в препредаваните телевизионни и радиопрограми. Поради това не е необходимо опростяване на процеса на лицензиране по отношение на правата, притежавани от излъчващите организации.

(15) За да се предотврати евентуалното заобикаляне на прилагането на принципа на държавата на произход чрез удължаване на срока на действие на съществуващите споразумения относно упражняването на авторското право и сродните му права, свързани с предоставянето на конкретна спомагателна онлайн услуга, както и с достъпа до конкретна спомагателна онлайн услуга или нейното използване, е необходимо принципът на държавата на произход да бъде приложим и за съществуващите споразумения, като обаче за целта се предвиди преходен период.

(16) Настоящият регламент зачита основните права и е съобразен с принципите, прогласени в Хартата на основните права на Европейския съюз. При все че задължението за колективно управление при упражняването на правото на публично съобщаване по отношение на услугите за препредаване може да повлияе на упражняването на правата на носителите на права, необходимо е целенасочено да се заложи такова условие за конкретни услуги, за да се даде възможност за по-широкомащабно трансгранично разпространение на телевизионни и радиопрограми чрез улесняване на уреждането на тези права.

(17) С оглед постигането на целта за насърчаване на трансграничното предоставяне на спомагателни онлайн услуги и улесняване на препредаването на телевизионни и радиопрограми с произход от други държави членки, е целесъобразно да се приеме регламент, който да е пряко приложим в държавите членки. Такъв регламент е необходим, за да се гарантира прилагането на правилата на единна основа във всички държави членки и влизането им в сила по едно и също време за всички засегнати предавания и препредавания. Пряката приложимост на регламента ще намали правната разпокъсаност и ще осигури по-голяма еднородност посредством въвеждането на хармонизиран набор от правила, които насърчават свободното движение на телевизионни и радиопрограми с произход от други държави членки.

(18) Целесъобразно е преглед на регламента да бъде предприет, след като той е бил прилаган в течение на определен период от време, за да може да се направи оценка, наред с другото, на това в каква степен трансграничното предоставяне на спомагателни онлайн услуги е нараснало в интерес на европейските потребители и по този начин е допринесло и за подобряване на културното многообразие в Съюза.

(19) Предвид това, че целта на настоящия регламент, а именно насърчаване на трансграничното предоставяне на спомагателни онлайн услуги и улесняване на препредаването на телевизионни и радиопрограми с произход от други държави членки, не може да бъде постигната в достатъчна степен от държавите членки и следователно, поради своята мащабност и последици, може да бъде по-добре постигната на равнището на Съюза, Съюзът може да приеме мерки в съответствие с принципа на субсидиарност, прогласен в член 5 от Договора за Европейския съюз. В съответствие с принципа на пропорционалност, прогласен в същия член, настоящият регламент не надхвърля необходимото за постигането на своята цел. Що се отнася до трансграничното предоставяне на спомагателни онлайн услуги, с настоящият регламент се въвеждат механизми, които позволяват да се улесни уреждането на авторското право и сродните му права. Настоящият регламент не задължава излъчващите организации да предоставят такива услуги зад граница. Освен това той с нищо не задължава операторите на услуги за препредаване да включват в своите услуги телевизионни или радиопрограми с произход от други държави членки. Настоящият регламент се отнася само за упражняването на определени права за препредаване в степента, необходима за опростяване на лицензирането на авторското право и сродните му права във връзка с тези услуги, и само по отношение на телевизионни и радиопрограми с произход от други държави — членки на Съюза,

ПРИЕХА НАСТОЯЩИЯ РЕГЛАМЕНТ:

Член 1
Определения

За целите на настоящия регламент важат следните определения:

а) „спомагателна онлайн услуга“ означава онлайн услуга, заключаваща се в публичното предоставяне, от или под контрола на излъчваща организация и на нейна отговорност, на радио- или телевизионни програми, едновременно с тяхното излъчване, или в течение на определен период от време след тяхното излъчване, от излъчващата организация, както и на какъвто и да бил материал, произведен от или за излъчващата организация, който подпомага това излъчване;

б) „препредаване“ означава всяко едновременно, непроменено и несъкратено препредаване, различно от кабелното препредаване, така както е определено в Директива 93/83/ЕИО, и различно от препредаването, предоставяно чрез услуга за достъп до интернет, така както е определено в Регламент (ЕС) 2015/2120 на Европейския парламент и на Съвета[19], предназначено за публично приемане на първоначално предаване от друга държава членка по жичен или безжичен път, включително чрез спътник, но не и онлайн, на телевизионни или радиопрограми, предназначени за публично приемане, при условие че въпросното препредаване се извършва от страна, различна от излъчващата организация, осъществила първоначалното предаване или под чийто контрол и на чиято отговорност е осъществено такова предаване.

[19] Регламент (ЕС) 2015/2120 на Европейския парламент и на Съвета от 25 ноември 2015 г. за определяне на мерки относно достъпа до отворен интернет и за изменение на Директива 2002/22/ЕО относно универсалната услуга и правата на потребителите във връзка с електронните съобщителни мрежи и услуги и на Регламент (ЕС) № 531/2012 относно роуминга в обществени мобилни съобщителни мрежи в рамките на Съюза (ОВ L 310, 26.11.2015 г., стр. 1).

Член 2

Прилагане на принципа на „държавата на произход“ по отношение на спомагателните онлайн услуги

(1) По отношение на действията по публично съобщаване и предоставянето на разположение, извършвани при предоставянето на спомагателна онлайн услуга от излъчваща организация или под нейния контрол и на нейна отговорност, както и на действията по възпроизвеждане, които са необходими за предоставянето на споменатата спомагателна онлайн услуга, достъпа до нея или нейното използване, за целите на упражняването на авторското право и сродните му права, свързани с тези действия, се счита, че те следва да се извършват единствено в държавата членка, в която се намира основното място на стопанска дейност на излъчващата организация.

(2) При определянето на размера на платимото възнаграждение за правата, обвързани със спазването на принципа на държавата на произход в съответствие с предвиденото в параграф 1, страните вземат предвид всички аспекти на спомагателната онлайн услуга, като например характеристиките на спомагателната онлайн услуга, аудиторията, за която е предназначена, и езиковата версия.

Член 3

Упражняване на правата при препредаване от носители на права, различни от излъчващите организации

(1) Носителите на авторско право и сродните му права, различни от излъчващите организации, могат да упражняват своите права за предоставяне или отказ на разрешение за препредаване само чрез организация за колективно управление.

(2) Когато носител на право не е прехвърлил управлението на правото, посочено в параграф 1, на организация за колективно управление, организацията за колективно управление, която управлява права от същата категория на територията на държавата членка, за която операторът на услугата за препредаване желае да придобие права за препредаване, се счита за оправомощена да управлява правото от името на този носител на право.

(3) Когато повече от една организация за колективно управление управлява права от тази категория за територията на въпросната държава членка, носителят на право може свободно да избере коя от тези организации за колективно управление да се счита за оправомощена да управлява неговото право. Ако в подобна ситуация носителят на право не избере такава организация за колективно управление, държавата членка, за чиято територия операторът на услугата за препредаване желае да уреди ползването на права за препредаване, е тази, която трябва да посочи коя от организациите за колективно управление се счита за оправомощена да управлява правото на този носител на право.

(4) Носителят на право има същите права и задължения, произтичащи от споразумението между оператора на услугата за препредаване и организацията за колективно управление, която се счита за оправомощена да управлява неговото право, каквито имат носителите на право, упълномощили въпросната организация за колективно управление, и може да предяви тези права в определен от засегнатата държава членка срок, който не може да бъде по-кратък от три години от датата на препредаването, включващо неговото произведение или друг закрилян обект.

(5) Държава членка може да предвиди, че когато носител на право разрешава първоначалното предаване на нейна територия на произведение или на друг закрилян обект, се счита, че този носител на право дава съгласието си за това да не упражнява правата си върху препредаването на индивидуална основа, а да ги упражнява в съответствие с настоящия регламент.

Член 4

Упражняване на правата при препредаване от излъчващите организации

Член 3 не се прилага за правата, упражнявани от излъчваща организация по отношение на нейните собствени предавания, независимо дали въпросните права ѝ принадлежат или са ѝ били прехвърлени от други носители на авторско право или от носители на сродни на него права.

Член 5

Преходна разпоредба

Споразуменията относно упражняването на авторското право и сродните му права във връзка с действията по публично съобщаване и предоставяне на разположение, извършвани по време на предоставянето на спомагателна онлайн услуга, както и във връзка с действията по възпроизвеждане, които са необходими за предоставянето на спомагателна онлайн услуга, достъпа до нея или нейното използване, които са в сила към *[датата, посочена в член 7, параграф 2 — вписва се от ОРОСЕ]* , се подчиняват на разпоредбите на член 2, считано от *[датата, посочена в член 7, параграф 2, + 2 години — съответната дата се вписва от ОРОСЕ*], ако срокът им на действие изтича след тази дата.

Член 6

Преглед

(1) Не по-късно от *[3 години след датата, посочена в член 7, параграф 2 — съответната дата се вписва от ОРОСЕ*] Комисията извършва преглед на настоящия регламент и представя основните констатации от него в доклад до Европейския парламент, Съвета и Европейския икономически и социален комитет.

(2) Държавите членки предоставят на Комисията информацията, която е необходима за изготвянето на посочения в параграф 1 доклад.

Член 7

Заключителни разпоредби

1. Настоящият регламент влиза в сила на двадесетия ден след деня на публикуването му в *Официален вестник на Европейския съюз*.

2. Той се прилага от [*6 месеца след деня на публикуването му — съответната дата се вписва от ОРОСЕ*].

Настоящият регламент е задължителен в своята цялост и се прилага пряко във всички държави членки.

Съставено в Брюксел на година.

За Европейския парламент	*За Съвета*
Председател	*Председател*